

XX lecie UCZELNI NIEPUBLICZNYCH W POLSCE

Dwadzieścia lat

20-lecie uczelni niepublicznych w Polsce to historia ludzi, którzy odważyli się stworzyć alternatywną strukturę szkolnictwa wyższego.

20-lecie uczelni niepublicznych w Polsce to historia setek tysięcy studentów i absolwentów, przed którymi otworzyła się szansa studiowania. To również historia większości z nas, świadków dwudziestoletniej działalności uczelni niepublicznych, które na świecie zostały uznane za fenomen polskiej transformacji ustrojowej.

Ponad półtora miliona absolwentów, wzbogacenie bazy dydaktycznej w Polsce o 2 mln 17 tys. m² powierzchni, w tym 1 mln 512 tys. m² powierzchni własnej, ponad 150 wypromowanych doktorów doktorów habilitowanych, kształcenie jednej trzeciej wszystkich studentów w Polsce – to wymierne efekty i ogromny dorobek dwudziestoletniej działalności uczelni niepu-

blicznych, z których założyciele i rektorzy uczelni niepublicznych są bardzo dumni.

Równie ważne, choć mniej policzalne są takie fakty, jak odegranie podstawowej roli w polskim fenomenie, jakim było pięciokrotne zwiększenie liczby kształcących się studentów w krótkim okresie czasu, rozbudzenie ambicji i chęci studiowania młodych ludzi w niespotykanej skali,

w tym zwłaszcza dotarcie z ofertą studiów do młodzieży z mniejszych miast i wsi, stworzenie przyjaznej atmosfery pracy, nie tylko studiowania, ale relacji studentów z administracją, a nawet wyzwolenie aktywności rozwojowej uczelni państwowych. To wszystko z zerowym wkładem państwa, ale w nieustającej atmosferze podważającej misję tych uczelni i nierównego traktowania tego sektora szkolnictwa wyższego ze strony kilku ekip władz państwowych.

Takie refleksje towarzyszyły obchodom 20-lecia istnienia uczelni niepublicznych w Polsce, które rozpoczęły się w Krakowskiej Akademii im. Frycza-Modrzewskiego w 5 lipca br. seminarium podsumowującym ten okres i przedstawieniem raportu **Uczelnie niepubliczne w Polsce 1991-2011**, przygotowanym przez **Fundację Edukacyjną Perspektywy** wspólnie

z **Konferencją Rektorów Zawodowych Szkół Polskich (KRZaSP)**. Nad całym cyklem obchodów przyjął patronat **Bronisław Komorowski**, prezydent RP. Była to okazja, żeby kilkadziesiąt twórców tych uczelni zadało sobie pytania: jakie jest dzisiaj miejsce uczelni niepublicznych? Co osiągnęły? Jakiej mają szansę rozwoju w latach niżu demograficznego i coraz większej konkurencji? Odpowiedź przyszła z zewnątrz. – *Patrząc na dorobek uczelni niepublicznych w okresie 20 lat, trzeba uznać, że jest to ogromny dorobek. Uczelnie niepubliczne dokonały prawdziwego przełomu w naszym szkolnictwie – podsumował ten czas Andrzej Smirnow, przewodniczący sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży. Barbara Kudrycka, minister nauki i szkolnictwa wyższego, jest zdania, że: uczelnie niepubliczne, które zaczęły powstawać przez 20 la-*

minęło...

ty w sposób komplementarny wpisały się w system szkolnictwa wyższego w Polsce, dając istotny impuls do jego rozwoju. Obecnie stanowią integralną część oferty edukacyjnej, odgrywając ważną rolę w strukturze szkolnictwa wyższego w Polsce. Natomiast prof. **Zbigniew Marciniak**, wiceminister nauki, jest zdania, że: – Na polskiej scenie szkolnictwa wyższego jest miejsce dla każdej dobrej uczelni, niezależnie od tego, w jakiej formie została utworzona i jakie są jej organizacyjne przesłania. Priorytetem numer jeden jest jakość kształcenia. Jeżeli uczy dobrze, jeżeli wypuszcza absolwentów wyposażonych w solidną wiedzę, powinna być popierana i traktowana na równi z innymi.

Podobne rozważania były kontynuowane we wrześniu br. podczas kolejnego, kluczowego wydarzenia związanego z obchodami dwudziestolecia, międzynarodowej konferencji w Uczelni

Łazarskiego w Warszawie pt.: **Rosnąca rola prywatnego szkolnictwa wyższego w zwiększaniu innowacyjności i globalnej konkurencyjności Europy.** Wspólnej organizacji tego międzynarodowego forum podjęli się Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, Fundacja Edukacyjna Perspektywy oraz Uczelnia Łazarskiego, w której konferencja obradowała. Była to niepowtarzalna okazja, żeby porozmawiać o roli i usytuowaniu uczelni prywatnych na świecie, które zajmuje coraz większe miejsce, i na którego rzecz przesuwać się sukcesy w nauce i dydaktyce. W Europie udział szkolnictwa wyższego jest podobny jak w Polsce – 30 procentowy, ale w świecie bywa znacznie większy, z dominującą rolą szkolnictwa prywatnego w Japonii i w krajach anglosaskich, czyli tych, które odnoszą największe sukcesy w gospodarce światowej.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wręczył odznaczenia państwowe rektorom i profesorom uczelni niepublicznych

Bronisław Komorowski, prezydent RP, wręczył 5 października 2011 r. wysokie odznaczenia państwowe za wybitne zasługi w działalności naukowo-badawczej, dydaktycznej i społecznej oraz za popularyzowanie nauki w Polsce i na świecie rektorom i profesorom uczelni niepublicznych. Otrzymał je:

1. **Prof. Andrzej K. Koźmiński** (b. rektor, obecnie prezydent i przewodniczący Rady Powierniczej Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie) – Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski;
2. **Prof. Leszek Pasieczny** (profesor Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie) – Krzyż Komandorski z Gwiazdą;
3. **Prof. Jerzy Paweł Nowacki** (rektor Polsko-Japońskiej Wyższej Szkoły Technik Komputerowych w Warszawie) – Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski;
4. **Prof. Edmund Wnuk-Lipiński** (rektor Collegium Civitas w Warszawie) – Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski;
5. **Prof. Jerzy Malec** (rektor Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego) – Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski;
6. **Prof. Andrzej Elias** (rektor Wyższej Szkoły Psychologii Społecznej w Warszawie) – Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski;
7. **Prof. Anna Olejniczuk-Merta** – profesor Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie) – Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski;
8. **Dr hab. Beata Filipiak** (rektor Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu) – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski;
9. **Dr hab. Robert Kwaśnica** (rektor Dolnośląskiej Szkoły Wyższej we Wrocławiu) – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

W terminie późniejszym zostaną wręczone odznaczenia państwowe **dr hab. Darii Monice Lipińskiej-Nałęcz** (rektor Akademii Łazarskiego w Warszawie) – Krzyż Komandorski z Gwiazdą, **dr. Krzysztofowi Pawłowskiemu** (rektorowi Wyższej Szkoły Biznesu – National Louis University w Nowym Sączu) – Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski; **dr. hab. Tadeuszowi Pomiankowi** (rektorowi Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie) – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski; **prof. Stefanowi Hubertowi Forliczowi** (rektor Wyższej Szkoły Bankowej we Wrocławiu) – Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Dwadzieścia lat minęło...

W wynalazczości, itp. – mówiła prof. **Daria Nałęcz**, rektor Uczelni Łazarskiego.

Ale jednocześnie pytała: – Co trzeba zrobić, żeby nie zmarnować dwudziestoletniego wysiłku polskich uczelni niepublicznych, z takim dobrem jak wykształcenie 1600 tys. absolwentów, zgromadzenie w tych uczelniach jednej trzeciej ogółu polskich studentów, stworzenie imponującej bazy dydaktyczno-naukowej, a przede wszystkim umożliwienie podejmowania studiów wyższych przez mniej uprzywilejowaną część młodzieży?

Zarówno prof. Nałęcz, jak i większość twórców 320 uczelni niepublicznych, które obecnie funkcjonują w Polsce jest zdania, że procesy demograficzne i przyrost opłacanych przez państwo miejsc na uczelniach publicznych zmuszają do postawienia problemu wprost: bez dalszych reform los szkolnictwa niepublicznego może ulec gwałtownemu załamaniu.

– Jedyna pretensja, jaką mamy do polskiej władzy, zresztą nie tylko obecnego rządu, to ta, że nie zrozumieli podstawowego faktu

– że dostarczyliśmy naszą pracę, naszym intelektualnym wysiłkiem na polski rynek co najmniej kilkadziesiąt ośrodków rozwoju w obszarze, który jest teraz bezcenny w budowaniu gospodarki opartej na wiedzy. Z zerowym wkładem państwa wybudowaliśmy ośrodki, które dziś mogą wykształcić i już wykształciły ludzi, którzy w przyszłości stworzą polskie Nokie, polskie Google.

I z tego choćby powodu mamy prawo i obowiązek nieustąpienia i doprowadzenia wszelkimi prawnymi środkami do tego, żeby polskie władze nie marnowały wypracowanego zasobu – mówił wprost **Krzysztof Pawłowski**, założyciel

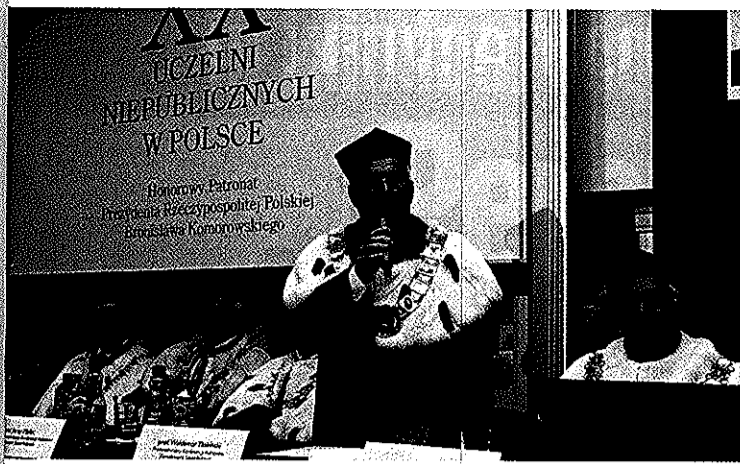
i rektor Wyższej Szkoły Biznesu – National Louis University w Nowym Sączu proponując jedyne rozsądne rozwiązanie: zrównajmy wreszcie dwa sektory szkolnictwa wyższego, zrównajmy prawa wszystkich studentów! Tylko tyle...

Rektor Pawłowski apelował zatem: – bądźmy blisko otoczenia społecznego, bo bardziej czujemy naszą misję i rolę, jaką możemy odegrać w przyszłości. Zasadniczym naszym atutem jest duch konkurencyjności i innowacyjności. Za nami dwadzieścia lat, ale dziś są nowe czasy i nowe rozdanie, Musimy wierzyć, że jest to nasza szansa.

I w takiej atmosferze odbyła się Jubileuszowa Inauguracja Roku Akademickiego Uczelni Niepublicznych 2011/2012, przebiegająca pod honorowym patronatem Prezydenta RP **Bronisława Komorowskiego**, która zgromadziła 24 września br. w **Akademii Leona Koźmińskiego w Warszawie** ponad 70 rektorów uczelni niepublicznych i władze stołecznych uczelni publicznych.

Rektorom w zwartym orszaku towarzyszyły poczty sztandarowe ponad 20 najstarszych uczelni niepublicznych.. Było święto i poczucie dumy z osiągnięć 20-lecia. Były gratulacje, życzenia i znakomite wystąpienia. Najważniejsze Prezydenta RP **Bronisława Komorowskiego**, który w specjalnym przesłaniu

do twórców i studentów uczelni niepublicznych pisał:

– Wielkim osiągnięciem uczelni niepublicznych w okresie dwudziestolecia było zarówno wykształcenie rzeszy studentów, jak również zapracowanie przez wiele z nich na własną renomę w skali ogólnopolskiej, a nieraz też wykraczającej poza granice kraju... U progu polskiej transformacji prywatne szkoły wyższe jeszcze nie istniały, a chlubne międzywojenne tradycje tego rodzaju uczelni zostały radykalnie przerwane wskutek działań władz komunistycznych i wkrótce poszły w niepamięć.

Tę trudną sytuację wyjściową potraktowali Państwo jako wyzwanie

niełatwe, ale któremu należy sprostać, chcąc przekonać społeczeństwo o potrzebie i wartości oferty przedstawianej przez uczelnie niepubliczne dla całego systemu edukacji. Z uznaniem i satysfakcją trzeba dzisiaj podkreślić, że ten ambitny cel udało się Państwu osiągnąć.

Gratulując dzisiejszego jubileuszu, z serca życzę wszystkim Państwu, aby następne dekady przyniosły Państwu szkołom wiele kolejnych sukcesów. Studentom zaś życzę, aby potrafili wykorzystać stwarzane im znakomite warunki kształcenia i otwierające się przed nimi możliwości, a w życiu zawodowym mogli spełnić swoje nadzieje i aspiracje – życzył Prezydent RP. LJ

www.niepubliczne20-lecie.pl

Bilans 2011

- Według stanu na dzień 1 czerwca 2011 roku w Polsce działa **318** uczelni niepublicznych, spośród których **15** ma status uczelni akademickich, a **128** posiada uprawnienia magisterskie.
- W niepublicznych uczelniach uczy się obecnie **580 tys.** studentów, w tym **6254** studentów zagranicznych
- W trybie stacjonarnym studiuje **98 tys.** osób.
- W uczelniach niepublicznych **129 tys.** studentów uczy się na studiach magisterskich (w tym **18,5 tys.** na studiach stacjonarnych).
- Polskie niepubliczne uczelnie wykształciły od 1991 roku **1 mln 574 tys.** absolwentów.
- Niepubliczne uczelnie posiadają łącznie uprawnienia do kształcenia na **1623** kierunkach (na jedną uczelnię przypada średnio **5,1** kierunku), w tym **295** kierunków magisterskich.
- Na studiach podyplomowych studiuje obecnie **63 tys.** osób.
- W roku akademickim 2010/2011 przyjęto na studia w niepublicznych uczelniach **165 tys.** studentów. Na studia stacjonarne przyjęto **25 tys.** osób.
- Studenci otrzymujący stypendia – **119 tys.** osób, w tym stypendia za wyniki w nauce **64,8 tys.** osób.
- Biblioteki niepublicznych szkół wyższych zgromadziły **5,6 mln** woluminów. Dla porównania: najszacowniejsza ksiąźnica w Polsce, Biblioteka Jagiellońska, ma ich **4 mln 852 tys.**
- W czytelniach tych uczelni jest **14,8 tys.** miejsc.
- W akademikach uczelni jest około **6,9 tys.** miejsc.
- Niepubliczne uczelnie mają łącznie **2 mln 17 tys. m²** powierzchni dydaktycznej. W tym **1 mln 512 tys. m²** to powierzchnia własna.
- W roku akademickim 2009/2010 z niepublicznych uczelni wyjechało w ramach wymiany na studia i praktyki zagraniczne **2564** studentów. W tym samym okresie na studia do polskich niepublicznych uczelni przyjechało **1874** studentów z zagranicy.